

НАРОДНО СЪБРАНИЕ

Вх. № 954-06-463

Дата 22 / 05 2019 г.

11 39
Mfms

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
Министър на земеделието, храните и горите

Изх. № 0201-65

dd.05. 2019 г.

ЧРЕЗ

Г-ЖА ЦВЕТА КАРАЯНЧЕВА

ПРЕДСЕДАТЕЛ НА НАРОДНОТО СЪБРАНИЕ НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

ДО

Г-Н КРАСИМИР БОГДАНОВ

НАРОДЕН ПРЕДСТАВИТЕЛ ОТ ПГ НА „ОБЕДИНЕНИ ПАТРИОТИ“

На Ваш № 954-06-463/ 8.05.2019 г.

Относно: Действията на Министерството на земеделието, храните и горите срещу отравянията на пчелни семейства и нерегламентираното използване на средства за растителна защита

**УВАЖАЕМА ГОСПОЖО ПРЕДСЕДАТЕЛ,
УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН БОГДАНОВ,**

Във връзка с поставените от Вас въпроси относно действията на Министерството на земеделието, храните и горите срещу отравянията на пчелни семейства и нерегламентираното използване на средства за растителна защита, Ви уведомявам следното:

Насекомите - опрашители, в това число и медоносните пчели, са изключително важни обитатели на екосистемите, поради ценната роля, която имат за тяхното нормално функциониране. Медоносните пчели играят основна и най-значима роля в опрашването на редица земеделски култури, в т.ч. всички овощни, зеленчукови, технически, маслодайни, декоративни, медицински и др. растения. Следва обстойно да се проучат и сведат до минимум всички стрес-фактори, отговорни за намаляването на пчелните колонии: болести и неприятели; промени в климата; неблагоприятни метеорологични условия; загуба на естествени хабитати, вследствие на урбанизация и/или интензификация на земеделието; хранене и начин на отглеждане; експозиция на пестициди. Поради това всички заинтересовани страни – държавни и научни институции, индустрия, пчелари, земеделски производители и граждани отчитат важността на проблема за разбирането и ограничаването/премахването на факторите, причиняващи намаляването на пчелните популации.

В европейското законодателство (Регламент (ЕО) № 1107/2009 на Европейския парламент и на Съвета от 21.10.2009 г. относно пускането на пазара на продукти за растителна защита и за отмяна на директиви 79/117/ЕИО и 91/414/ЕИО на Съвета) са дефинирани строги и хармонизирани критерии за одобрение на активните вещества, влизащи в състава на продуктите за растителна защита, включително критерии по отношение на риска за пчелите. Често процесът на оценка и разрешаване на активното вещество отнема 10 и повече години. Тази изключително строга система за оценка на риска от употребата на пестициди цели да бъде сведена до минимум възможността до пазара да достигнат пестициди, носещи неприемлив риск за неприцелните организми, в т.ч. пчели и опрашители.

В националното законодателство разпоредбите за опазване на пчелите и пчелните семейства от отравяне с продукти за растителна защита са разписани в Закон за защита на растенията, Закон за пчеларството и Наредба № 13 от 26.08.2016 г. за мерките за опазването на пчелите и пчелните семейства от отравяне, условията и реда за извършване на растителнозащитни дейности. В Наредба № 13 са посочени както условията и редът за извършване на растителнозащитни, дезинфекционни и дезинсекционни дейности с наземна и авиационна техника, така и начинът и срокът за уведомяване на собствениците на животновъдни обекти (пчелини) за предстоящо третиране с пестициди.

От първостепенно значение е стриктният контрол върху прилагането на европейското и националното законодателство при употребата на продукти за растителна защита и в съответствие с изискванията посочени върху етикетите. Забраната на третирания по време на цъфтеж на прицелната култура, стриктното спазване на изискването за предупреждение на регионално ниво за предстоящо пръскане, както и съблюдаването на принципите за устойчива употреба на пестициди, са сред най-важните мерки за опазването на пчелите от акутни или хронични отравяния.

Официалният контрол върху употребата на продуктите за растителна защита (ПРЗ), включително върху изпълнението на мерките за ограничаване на риска за пчелите, се осъществява от Българската агенция по безопасност на храните (БАБХ). Инспекторите от Областните дирекции по безопасност на храните (ОДБХ) извършват регулярен контрол върху употребата на ПРЗ на територията на съответната област, съгласно регионалния план за контрол върху употребата на ПРЗ. Регионалните планове се изготвят на база Националния план за контрол за съответната година и на оценка на риска. Също така се извършват инспекции по сигнал, както и внезапни проверки. При констатиране на нарушение, контролните органи предприемат последващи действия съгласно Закона за защита на растенията.

Земеделските стопани, които употребяват продукти за растителна защита с наземна техника или чрез въздушно пръскане, в срок до 3 дни преди датата на третирането уведомяват лично собствениците на пчелни семейства, разположени в землището на кметството по местонахождение на площите, които ще бъдат третирани, както и собствениците на пчелни семейства, разположени в граничните землища, за датата и часа, в които ще се извършва всяко прилагане на продукти за растителна защита. За целта ползват информация от регистъра на пчелините в Република България, поддържан от БАБХ, както и от регистъра на пчелните семейства на подвижно пчеларство, който се води в кметствата, съгласно чл. 8, ал. 1 от Закона за пчеларството.

Земеделските стопани са длъжни да изпратят уведомително писмо до кмета на населеното място, в чието землище ще се извършва третирането, както и до кметовете на населените места, чиито землища граничат с третираните площи. Кметовете обявяват предстоящото третиране в деня на получаване на уведомителното писмо чрез местните средства за масово осведомяване и чрез обява на видно място в съответното населено място.

В съответствие със Закона за защита на растенията в България е въведено обучение за професионалните потребители на пестициди и система за сертифициране на лицата, които боравят с продукти за растителна защита в рамките на професионалната си дейност – дистрибутори, консултанти и професионални потребители. Целта е да се гарантира, че лицата, работещи с пестициди са запознати с потенциалните рискове за здравето на хората и за околната среда, както и с необходимите мерки за намаляване във възможно най-голяма степен на тези рискове. В програмата на всички обучения е включена и информация за предотвратяване и/или намаляване на въздействието на пестициди върху биологичното разнообразие и в частност върху опазването на пчелите.

Във връзка със зачестилите сигнали за подмор на пчели с писмо от 08.05.2019 г., БАБХ е изисквала от директорите на областните дирекции по безопасност на храните предоставянето на ежедневна актуална информация за постъпили сигнали за подмор на пчели и предприетите действия по тези сигнали.

От началото на годината до 13.05.2019 г. на територията на страната са постъпили 56 сигнала за подмор на пчели, за които са извършени проверки на място. Постъпилите

сигнали са от районите на Бургас, Варна, Велико Търново, Враца, Добрич, Кюстендил, Плевен, Разград, Стара Загора, Шумен и Ямбол.

При извършените проверки са взети 13 растителни проби и 25 проби от пчели. Седем от взетите растителни проби не са изпратени за анализ, поради отказ на жалбоподателя, а при една не е установено наличие на продукт за растителна защита.

При три проби от пчели, взети в района на Ямбол няма установени продукти за растителна защита, а при една проба, взета в района на Шумен е установено активно вещество, съдържащо се във ветеринарномедицински продукти и акарицид.

При извършена проверка в района на Кюстендил, е установен подмор в 3 пчелни кошера, като причината е недохранване на пчелите.

По останалите сигнали продължават проверки и се очакват резултати от анализ на взетите проби от пчели и растителност.

За потвърдените случаи на подмор на пчелите, след заключение от комисията, извършила проверката, са съставени актове за установено административно нарушение (АУАН) по Закона за пчеларството, като до момента са изпратени писмени покани за явяване на трима земеделски стопани.

За всички установени случаи на третиране на земеделски култури без уведомяване на пчеларите, се съставят актове, дори без да има констатиран подмор на пчели.

До настоящия момент са съставени 5 АУАН по чл. 112 от Закона за защита на растенията за неизпълнение на задължението за уведомяване на пчеларите от земеделския стопанин за употреба на продукти за растителна защита.

В Центъра за оценка на риска по хранителната верига (ЦОРХВ) през 2019 г. са постъпили две искания за становища във връзка с констатирани подмор по пчелни семейства в страната: искане за становище от Областната дирекция „Земеделие“ – Стара Загора във връзка с подмор в пчелин в с. Горно Ботево и искане за становище от Областната дирекция по безопасност на храните – Добрич във връзка с подмор на пчели в района на с. Соколово, общ. Балчик. Исканията са придружени с резултати от изследване на проби за пестицидни остатъци. Въз основа на наличните данни, ЦОРХВ е установил:

- Установените в пробите активни вещества на пестициди са разрешени за употреба в ЕС, съгласно Регламент (ЕО) № 1107/2009 относно пускането на пазара на продукти за растителна защита;
- Наличните остатъци от пестициди, в т.ч. инсектициди в изследваните проби от умрели пчели и растителен материал са в количества много по-ниски от острата орална летална LD50 за пчели за съответното активни вещество;
- Намерените в пробите хербициди и фунгициди са слабо токсични за пчелите;
- Установеното в пробите вещество кумафос е инсектицид, който не се прилага като ПРЗ, а се влага във ветеринарномедицински продукти за борба с паразити по медоносните пчели, чието предозиране може да доведе до отравяне на пчелите.

Във връзка с гореизложеното на 08.05.2019 г. бе проведено извънредно заседание на Консултативния съвет по пчеларство. Участниците в съвета се обединиха около

необходимостта за промени в действащото законодателство. Ще бъдат разписани и процедурни правила относно реда за взимане на проби. Предприети са действия за сформирание на работна група за изготвяне на проект на наредба за изменение и допълнение на Наредба № 13 за мерките за опазване на пчелите и пчелните семейства от отравяне и начините за провеждане на растителнозащитни, дезинфекционни и дезинсекционни дейности, с участието на всички заинтересовани страни.

Стриктното спазване на секторното законодателство от заинтересованите страни - собственици на пчелни семейства и земеделски производители, би свело до минимум измирането на пчелите в резултат на употреба на продукти за растителна защита при провеждане на растителнозащитни дейности.

ДЕСИСЛАВА ТАНЕВА

Министър на земеделието

